clob: 3-1 chaid Haldi (Date: 2701 Terminal Examination 50 Sch forigic प्र. १ ला पुढील पृथ्नाच्या उत्तराचे योज्य प्रयोग निवडाः [90 अने पुढिला नामार्याठी योज्य ते विशेषण अरेतकरवा: 9) कुत्रा: ३१) हेराशी का कुरीत्म का कार्तकाल ड्राइमाकी 2) नही: ३१) हसरी का पेरती का वाहती ड्रा बालकी. वी पृक्षील शक्यांचा योग्य समानाशी शक्य अनेकायाः श्री चंद्र अ। विंद्र का रिंद्र का देह डा देवी. 2) श्रव: ३) संपल्ली वा सदन का वर्ष डे) मदन की पुढ़ील वावप्रचांशक्या अधीचा रोज्य वर्शाय जिल्डा: 9) स्तीन्याचा दिवस रोजी - ३ना वाहर दिवस रोजी-ला वाहर वे त्लाणे का श्रूप में जाने शिवश्र ये जे ड्रा सानेमिव 2) - allaid 2 rot 21201 au - 371 2201 of Elul वा ल्लाहर रोण का जाय रेण डा काला होते. 3) श्वायन वोही हैं। जे - 37) श्वीरक्षेत्रे उपास वार्ष वर् रवासला म सिला पे वहा रवाण्याचे मेरवर वारणे डी पुढील पारिभाणिय शत्यासाठी सेत्रम वर्भाय सिवडा: Story - 37) angli of anil of 21 का) नारक 3) मक्ताकिका 2) lassport - 34) chivil a) 2101471 का पारपत्र हा वेसपत्र 3) Blood bank - 37) valider a) Eday Et का भागवेश है। इवर्गवेश 9-22131 y 2 milan anount [[and 42 and 3 m2 भ द्वाराय रेट श्वरास क्षिशः भ द्यावसामात्रे श्रेश्वरासी क्षेश्वकामी शेरकी कशी अख्तावी 2. 2) भेगेश तें दुल्लकराय्या वाद्यांनी स्वताय्या अंत्यश्तरकाशानी तरन्य कर्या केली राती?

वा प्रशालपेकां काजलाही सीन प्रशासी उत्तर yerlan mari Elan diarrich (mr. , [03] 5) इन्युन्त, डा। इंग्रेया, वांत्र मठावा डायुष्णा मठाश्च ठे) व्यावपान्यमान्त्र सेडव्या, द्वाब, तेव्यांत्र, व्याताप इ प्रशिष्ट स्रोहता. 3) 'प्रिय बाबा'-- ' या शरुयाच्या त्यरवाकात्त पूर्ण नाव लिश. का भा देगारा द्रायला वर्णारे में भागणारी नेकी हे उर्गार केरणी काराने हाते? 9-32137 48 milan anorthuis gra grains उत्तरे प्रत्येकी खुमारे ८० शव्यात किया हिट enzid entre ? इनाम् ग्रेडियांना उनातण्या आजगार्यम् तेववाया कोरणता संदेश हिला अहे? शिला दाक्तालकारानी देवररायां केरित का व्याद्भा होताला है के अंबरश्चा रत्या कार्यकर्यांना केलता संदेश 2310 stem 2 प्रिल्मियेका केरणल्याही न्यार प्रश्नामी उत्तर great had fail diarily lings. 9) श्राधिसाला काणते कार्य करते थे. 2) सरावी स्वारस्वताचे संविर कर्वावर उसे उत्तरे राश्चालकरानी का स्थात अगरे हैं हो देह दानाचा निर्णा कार्यन हातील असे शिला के देह दानाचा निर्णा कार स्थातितल है या शिला दाकात्म काराना प्रकार्धां कारामी जाणीत 3-21 (m) 2 प्राथा की प्रशालीकी कीणत्याही एका प्रमार्थ उत्तर शुमारे ८० शब्दात किं 2) 'अर्थान ' या कावितेमा अर्थाम क्रिश.

Page No. 3
Date:
्राका वाक्यात राष्ट्राः तीन प्रश्नारी उत्तरे प्रत्येक राका वाक्यात राष्ट्राः
१) स्तत तुकारामाच्या सते द्यम करने जोडांव १
ड) त्रातानुकाक् आहताजीन ताळवा वण्डम वण्डाव.
3) कावारीत्री लोकाशस्य कार्य श्रीहाण्यास्य संगितिता आहे
त्र-तेवा अं तेश्वामा कुर्वासाहा प्राणा त्रह्याम
अ माडिडायीम याच त्रकाड झार्मेच धार उत्ताहाया उप्पड दिसाइ ६० हावराय एएहा. [08]
2) रोप्रसंगाणनास्तारी काणती नामारी करण आवश्यक
3118.
वी पृष्टांकारोकां काणताश्ची नार प्रश्नां प्रत्येकां
2) MILESTEL PSOLY WIST & 18451; [22]
3) सेरब्स मझेरी म्हताय काम ह
3) जार्रहराय ही तैयाँ क्यानाता, इवस्ताय द्वाया ह
0) 2] > 21 > 21 x 1 x 1 x 1 x 1 x 1 x 1 x 1 x 1 x 1
परामरी हराता ?
की खालीला विषयावर केतातिही एक लिखित
साहमभाउनाठी जाहिराय यमार करा. िही
9) dol
2) 24131

tologic coursesce aspin

نمبرات ٥٠ گیار ہویں جماعت اردو وقت ڈیڑھ گھنٹہ بدایات _(۱) تمام سوالات لازمی ہیں۔ (٢) خوش خطى اورصفائي يرتوجه دي _ (٣) الملے کی صحت کا خیال رکھیں۔ (٣) ہرسوا کا جواب نئے صفحہ ہے شروع کریں۔ سوال نمبرا۔ مندرجہ ذیل ہے کسی ایک عنوان برتقریبادوسو بچاس الفاظ پر شتمل مضمون کھیے۔ ا ہمتو مہنگائی کے ہاتھوں مرطلے ۔ ٣ ـ ملك كي ترقي ميں عورت كاكر دار ٣ انٹرنیٹ کے فوائد ونقصانات سوال نمبرا۔ سیاق وسباق کے حوالے سے کسی ایک عبارت کا مطلب واضح کیجیے۔ (الف)ا۔اس کاباب ورزی تھا دو بہر کو بیندرہ بیس منٹ کیلئے آتا۔ سخت افر اتفری کے عالم میں اس کے لئے پھل لاتا اور جلدی سے اے کھلا کراوراس کے سر برمحبت کا ہاتھ پھیر کر چلا جاتا۔ ۲۔ حجموٹا اپنے دل تے ہاتاں جوڑ ہے جموٹالوکاں کے گھراں پھوڑ ہے۔ (ب) كسى ايك شعر كي تشريح تيجيه ا۔ میردریا ہے سے شعرزبانی اس کی الله الله رے! طبیعت میں روانی اس کی ۲۔ ازل سے تیرابندہ ہوں تر اہر حکم آنکھوں پر مگرفر مان آزادی بجالا نانهیس آتا سوال نمبر المسى أيك كامفصل جوات فحرير يجيم ا _منظور کے کر دار برروشنی ڈالئے۔ ٢ شبلي كے ياؤس كے زخمى ہونے اور پھر كاشنے كے واقعات كى تفصيلات اپنے الفاظ ميں لكھيے؟ س مصنف نے دنیا کے مکروفریب کوکن کن مثالوں سے واضح کیا ہے؟ سوال نمبر اس كسى ايك كامخضر جواب كهيه ا ـ والدصاحب كي موت كي خبرس كرمصنفه كي كيا حالت بهو كي -

۲_افساندملازمه کام کزی خیال تحریر شیجیے۔

ذراعمر رفتة كوآواز دينا صفی ٹوٹ کردل کا آواز دینا

سوال نمبره كسى ايك كافخضر جواب كھيے -انظم شعاع اميد كاخلاصه كيد؟ ٢ نظم امن نامه كاخلاص كصيع؟ س_اللدكويان كيانانكونكون عيجيس بدلتامي؟ سوال نمبر ٢ (الف) كسى ايك شعرى تقطيع كيمية اور بحركانا م بهى لكهي-ا غزل اس نے چھٹری جھے سازدینا ۲۔ ولیل گرال باری سنگ غم ہے (ب) کسی ایک کی تعریف مع مثال کھیے۔ ا_ استعاره ۲ شید (ج) صحیح متبادل کی مدد ہے درج ذیل اشعار کھمل کیجئے۔ (کوئی دو) ا جھے اے ناخدا! آخرکی کومنہ دکھانا ہے (الف) مُرفر مان آزادی بجالا نانہیں آتا (ب) بہانہ کر کے تنہایار اتر جانانہیں آتا (ج) سمجهة ابهول مگردنیا کوسمجها نانهیس آتا ٢ بات كى طرز كود يكھوتو كوئى جادوتھا (الف) يرلمي خاك مين سب سحربياني اس كى (ب) سوگئتم نتنی ہائے کہانی اس کی (ج) دردمندی میں گئی ساری جوانی اس کی سو سيردرياسين بين جم كون تسليمكن (الف)رات دن جھ کول گزرتا ہے تری سمرن میں (ب) کام کرتا ہے مری آہ کا ہیراکھن میں (ج)غم کے طوفاں ایلتے ہیں ہمارے من میں

toy. J.C vedus commerce 20110116

وقت ڈیرٹر ھ گھنٹہ بارہویں جماعت اردو ہدایات۔ (۱) تمام سوالات لازی ہیں۔ ہدایات۔ (۲) خوش خطی اور صفائی پر توجہ دیں۔ (۳) اُلطے کی صحت کا خیال رکھیں۔

(۳)ہرسوال کا جواب نے صفحہ سے شروع کریں۔ سوال نمبرا۔(الف)صحیح متباول چن کر ذیل کے بیانات کمل کیجیے۔

(الف) جمع كركر ركه ليت (ب) كھروالوں ميں بانث ديتے تھے۔ (ج) بدر ليغ خرچ بھى كرتے تھے۔ ٢۔اس خواہش كانام صد ہے جو۔۔۔۔۔۔۔۔۔

(الف) نہایت عمدہ اور پندیدہ ہے۔ (ب) ہمیشہ قابل خواہش ہے۔ (ج) حدسے زیادہ مدموم ہے۔

(ب) مندرجه ذیل سے کسی دو کے جواب ایک جملے میں لکھیے۔

ا۔ ابو شحمہ کو حضرت عمرنے کیاسزادی؟

٢- حدى حقيقت كوكون مجهسكتا بي؟

۳۔ ریٹ کتنی کمبی تھی؟

سوال نمبرا_ (الف) كسى ايك كاجواب ٢٠ تا ١ كالفاظ ميل كصير

ا حضرت عمر كے غلام اسلم نے كون ساواقعه بيان كيا؟

٢_ مصنف كمطابق حدكاكيااعلاج؟

٣- بوڑ ھے کومندرتک پہنچانے میں افسر کوکن دشوار یوں کا سامنا کرنا پڑا؟

(ب) درج ذیل ہے کی دوعبارت کی متن کے حوالے سے وضاحت سیجے۔

ا۔ سلطان جی آئے ایک مہینہ گذراتھا۔ اونڈادلی کی گلیوں کاروڑاتھا۔ مجبوب البی کے آستانے پراس کادل نہ لگا۔

۲_د ہقانی عورت کے بوٹ انداز گفتگو، اسکی سادگی اور جذب که مادری نے مجھ پر تسخیر کاعمل کیا۔

٣- الله اليكن قيامت مين ميرابارتم نبين الخاوَكـ

سوال نمبر٣ كسى أيك نظم كاخلاصه لكصة _

ا۔ آدی دے اے خدا ۲۔ مزدور کامہمان سے حمدیاک

٠٢

= **1**

+14

7_10_•A

. 4

90

(ب) درج ذیل ہے کی دواشعار کی تشریح سیجے۔ موت ملے تو مفت نہاوں ہستی کی کیا ہستی ہے ا۔ دنیامیری بلاجانے مہنگی ہے یاستی ہے يهال روپيك كران سبكوجم يك بار، بيش بي ٢ كهال صبر وقل، آه ننگ ونام كياشة ب یر کیا کریں کہ ہو گئے ناچار جی ہے ہم ٣- مھانی تھی دل میں،ابنملیں گے سی ہم (ج) صحیح متبادل کی مد دیے درج ذیل اشعار مکمل تیجئے۔ (کوئی ایک) ا۔ جان ی شئے کہ جاتی ہے، ایک نظر کے بدلے میں (الف)جب بھی دنیابستی تھی،اب بھی دنیابستی ہے (ب) آگےمرضی گا کے کی،ان داموں توستی ہے (ج) دل پر گھٹاسی جھائی ہے، کھلتی ہے نہ برت ہے ٢ _ كيادل كو ل عليا كوئى بيكانية شنا (الف) كيول اين جي كولكتے ہيں كھھاجنبى سے ہم (س) اورسوئے دشت بھا گتے ہیں کچھابھی سے ہم (ج) كيونكرنكالے جاتے نداس كاللى سے ہم سوال نمبر اس ایک کاجواب ۲۵ تا ۲۰ الفاظ میل کھیے۔ ا۔انگتان ہے فرانس کاسفر کرتے ہوئے مصنف برکیا گذری؟ ٢- بزارون سال سے ایران کیوں مالا مال ہے؟ ٣_وارسائي كأمحل كيون قابل عبرت يع؟ سوال نمبره _مندرجه ذيل ميس سے كسى ايك عنوان ير دُهائى سو (٢٥٠) تا تين سو (٣٠٠) الفاظ ير شمل مضمون لكھئے ۔ ١٠ ا حب وطن ۲ میری پندیده شخصیت سراف مهنگائی سر ادب اورساج سوال نمبر ۲ (الف) _ درج ذیل ہے کسی ایک شعری تقطیع کیجئے اور بحر کانام لکھئے۔ ا۔ ہوائیں حوادث کی تھیرے ہوئے ہیں جھاسا چراغ سررہ گزرہوں ۲_ میں یوں راہ ہستی میں گرم سفر ہوں نظر ہوں ،قدم برنظر ہوں (ب درج ذیل میں ہے کسی ایک صنعت کی تعریف مع مثال لکھئے۔

ا۔ استعارہ ۲۔تشیہ

toy. J. C Commerce tage

XI - Terminal Exam 2016

ENGLISH

MARKS 50

Q1A Read the following extract and answer the questions given below:- (12 marks)

The bus used for transport transforms into a classroom once it has dropped children to their respective schools. The bus becomes school-on-wheels. It is a bus that is furnished and equipped to be used as a classroom. It can accommodate around 25 students at a time. The school-on-wheels project is the flagship of doorsteps attempts to take education to out of school children who dwell on the very fringes of society. "School-on-wheels is a means to impart basic literary skills to the less settled groups of children, viz. those who live on pavements, station platforms or street corners and are often seen begging. These groups are very mobile and usually there is no facility to run classes in the areas where they dwell. A bus provides the most suitable alternative for such a classroom."

The Door Step School considers education as a solution to many social problems. "Education always opens doors for a brighter future. People who are even a bit literate have better opportunities in life. if one person is educated, he inspires severals around him. According to me, illiteracy is non-recurring. Also, problems like population, poverty, crime can be considerably solved with education. Furthermost, if we educate our children, adult illiteracy will no longer exist," beams Rajani.

1. Who are the less settled group of children? (1)

2. When does the bus transform into a classroom? (1)

3. How will the adult diteracy problem be solved, according to Ms. Rajani? (2)

4. Why is the "school-on-wheels" considered a flagship project? (2)

5. Do you think the social problems mentioned in the extract can be solved by extract by education? Explain your answer. (2)

6. Do as directed:-

a. The Door Step School also provides facility for transport. (Change the Voice) (1)

b. A bus provides the most suitable alternative for such a classroom. (Add a Question Tag) (1)

- c. School-on-wheels is a means to impart basic literary skills to the less settled groups of children. (Rewrite using present perfect tense)
- d. There is no facility to run classes in the areas where they dwell. (Change to affirmative)

Q1B

GRAMMAR

Do As Directed :- (5 marks)

- 1. By the time I reach home, my mother (finish) cooking. (Use the correct form of future perfect tense)
- 2. One should respect the elders. (Chance the voice)
- 3. Mother is more than the earth. (Change to positive degree)
- 4. The teacher said to the boy, "Stand up". (Change to indirect speech)
- 5. It is very stupid of me to forget your name. (Make the sentence exclamatory)

Q2A Read the following extract and answer the questions given below:- (8 marks)

When you are at home I have no peace -I can't find a quiet nook; And time and again you come to me; "Daddy, read me a book!"

A timid question, a hesitant step, For often, you've heard hard my quirk; "Another time, then, my little chap. You see I'm trying to work!"

And off you go, and you do not know When that holiday will be, When the room won't be dumb and silent so, And your daddy will be free.

Before in the half-open door you appear, Your complaint flies off on ahead: "But Daddy, you're only thinking there, And yet you were working, you said!"

Page (1)

- 1. What does the child want his father to do? (1)
- 2. Why is the boy nervous? (2)
- 3. What is the boy's complaint? (1)
- 4. When is the room dumb and silent? (2)
- 5. Find out the rhyme-scheme and rhyming words of the first three stanzas of the extract. (2)

Q2 B Read the following extract and draw the family tree:- (5 marks)

The news of the assassination of the 'Daughter of the East' Ms. Benazir Bhutto shocked the world. Her father Zulfikar Ali Bhutto was the son of Shahnawaz Bhutto, The Prime Minister of Sindh during the British Raj. Zulfikar Ali Bhutto got married to Nusrat and the had four children. Their eldest born was their daughter Benazir who married Asif Ali Zardari. Benazir had three siblings, two brothers Murtaza Bhutto and Shahnawaz Bhutto and the youngest sister Sanam Bhutto. Benazir and Asif Ali Zardari had three children, their son Bilawal who is the eldest one and two daughters, Bakhtawar and Aseefa.

Q3 A Read the following extract and answer the questions given below:- (6 marks)

There was lot of time all around him, an immense sea of leisure. In this state he made a new discovery about himself, that he could make fascinating models out of clay and wood dust. The discovery came suddenly when one day a child in the neighbourhood brought to him it little doll for repair. He not only repaired it, but made a new thing of it. This discovery pleased him so much that he very soon became absorbed in it. His backyard gave him a plentiful supply of pliant clay, and the carpenter's shop next to his cousin's cigarette shop sawdust. He purchased paint for a few annas. And lo! he found his hours gliding. He sat there in the front part of his home, bent over his clay and brought into existence a miniature universe; all the colours of life were there, all the forms and creatures, but of the size of his middle finger; whole villages and towns were there, all the persons he had seen passing before his office when he was sentry there - that beggar woman coming at midday, and that cucumber vendor; he had the eye of a cartoonist for human faces. Everything went down in to clay. It was a wonderful miniature reflection of the world.

- 1. What did Govind Singh discover about himself during his retirement days? (2)
- 2. Where did Singh get materials for making his models? (2)
- 3. Describe Singh's "Wonderful miniature reflection of the world." (2)

Page (4)

Q3 B Imagine yourself as Govind Singh and narrate the above incident from the extract. (4 marks)

Q4 A Write a letter to your principal requesting him to issue a new identity-card — give reasons. (5 marks)

OR

Write a Letter to Your Younger Brother/Sister advising him/her to Avoid Bad Company in School. (5 marks)

Q4 B Write a dialogue between you and your father discussing the importance of a morning walk. (5)

for J. C. Commerce
XI- Terminal Examination- English

Timings: 1 1/2 Hours Maximum Marks: 50

(Note: All Questions Are Compulsory & Figures to the right indicate maximum marks)

Q.1(A) Read the following extract and answer the questions given below:-

12 marks

The next day when the men from the Forest Department came with saws and axes they were stoppedfrom cutting down the tree. At the eleventh hour the Foreign Department had put its feet down. The reason: Ten years ago the Prime Minister of Patonia had planted this tree in the lawn of the Secretarial as a gesture of goodwill. If the tree was cut down there was every apprehension that it may create bad blood between the two countries.

"But a man's life is at stake", a clerk said.

"so what? It's equally a question of maintaining goodwill between two states", another clerk coolly explained to the first clerk." And don't forget how helpful Patonia has been to our country. Surely, what's one man's life Weighed against the goodwill of a foreign power?'.

"Do you mean to tell me that the man should be allowed to die?"

"Precisely."

The under Secretary passed word to the Superintendent that the Prime Minister had returned from his tour that morning and that the Foreign Department had decided to put up the file for his attention at four in the evening .The Prime Minister's decision, it went without saying, would be final.

At five the Superintendent came in person to the man. "Listen", he said carefully waving the file in the air," the Prime Minister has ordered the tree to be cut down. He has taken upon himself the sole responsibility for any international complication that may arise therefrom. The tree will be hacked down tomorrow. That will be the end of your agony. Do you hear? The last word has been said. Your file is complete. But the poet's hands had gone cold. The pupils of his eyes were lifeless and a long line of ants was going into his mouth.

The file of his life was also complete.

(1)	Who had planted the tree in the lawn of the Secretariat?	(1)	
	Who was instrumental in taking the final decision of removing the tree?	(1)	
	What happened in the end?	(1)	
(4) If you were the member of the crowd what would you have done? Could we have			
	situation?	(2)	
(5)	Do you find the end of the story ironical? Why?	(2)	
	Pick out the line in the passage describing that the decision was taken too late.	(2)	
	The tree will be hacked down tomorrow. (Change the voice).	(1)	
	The PM has ordered the tree to be cut down. (Rewrite beginning with, It is)	(1)	
	Pick out the words from the passage which mean the following:	(1)	
1-1	(a) Cut down (b) Pain		

Q.I(B). Grammar.:- (Do as directed)	05 marks
(1) With deep millennial sigh he goes back	to papers. (Fill in the blanks wit
appropriate articles).	
(2) Inglis now goestwo treks the suitable prepositions).	North Pole every year. (Fill in the blanks wit
(3) Dad looked startled and then baffled. (Use not	only but also).
(4) It was a life changing experience. (Make it excl	
(5) There is hardly any pressure on the child to exc	cel. (Make it negative).
Q.II. (A) Read the following extract and answer the q	uestionsgiven below: 8 mar
When you are at home I have no peace-	
I can't find a quiet nook;	
And time and again you come to me:	
"Daddy, read me a book! "	
A timid question, a hesitant step,	
For often you've heard me quirk;	
" Another time, then, my little chap.	
You see I'm trying to work!"	•
And off you go, and you do not know	
When that holiday will be,	
When the room won't be dumb and silen	t so,
And your daddy will be free.	
(1) What does the child want his father to do?	(1)
(2) What was the father's reply?	(1)
(3) When is the room dumb and silent?	(1)

QII (B). Read the following passage and draw the family tree of Rehman:-5 marks

(5) Do you think the boy is justified in wanting to interact with his father?

(a)" A hesitant step". (b) 'When the room won't be dumb and silent.'

(4) Why is the boy nervous?

(6) Name and explain the figures of speech:-

Rehman was the youngest son of Abid and Ayesha. Abid had shifted from Surat and started a garment factory. His elder son, Farid helped him in running the factory. His lovely wife Sana and daughter Aarzoo lived in Thane. Abid lived in Bandra along with his aged father Hamid and mother Zara. Rehman is a journalist and his sister; Sana a teacher in primary school is engaged to Javed an architect. The family is a close knit and happy family.

(1)

(2) (2) Q.III. (A) Read the following extract and answer the questions given below:-

6 marks

That's when it hit me:Mr. Kaplan was teaching us without boring books and tedious tests. I was learning. And it was only the first day.

So it went, day after day, week after week. One day we were on our desks crossing the high seas on the Nina, Pintaand Santa Maria. On another we were fighting the civil war with our army contingents and paper rifles. On another we came dressed for the signing of the declaration of Independence. I was John Adams.

I learned a lot in that class. Oh, we read books and took a few tests, but because we had so much fun, I didn't mind and did well. I looked forward to class, not just because Mr. Kaplan was young and handsome and cool, but more so because he was an outstanding teacher who actively engaged us in the learning process. I respect him and when he told us that all subjects are important in the journey of life, I made an effort to attend all my classes and looked forward to coming to school.

My parents were ecstatic and wondered at the magic this teacher who had transformed their wayward daughter into a model student. Parents, students fellow teacher everybody loved Mr. Kaplan. Especially me.

(1)	What did the narrator realise about Mr. Kaplan's teaching on his first day?	(1)
(2)	the Declaration of	
	Independence?	(1)
(3)	Why were the narrator's parents ecstatic?	(1)
(4)	What change do you see in the narrator?	(1
(5)	What different activities did the students do in Mr. Kaplan's class?	(2

Q.III. (B) Imagine that you are one of the students in Mr. Kaplan's class and rewrite the episode.

Begin with I, Mr.X/ Ms.Y ,am one of the student in Mr. Kaplan's class... 4 marks

Q.IV. (A). Letter-Writing:- 5 marks

(1) Write a letter to the Inspector of Education drawing his attention to the overburdening of theschool children. Suggest some solutions too.

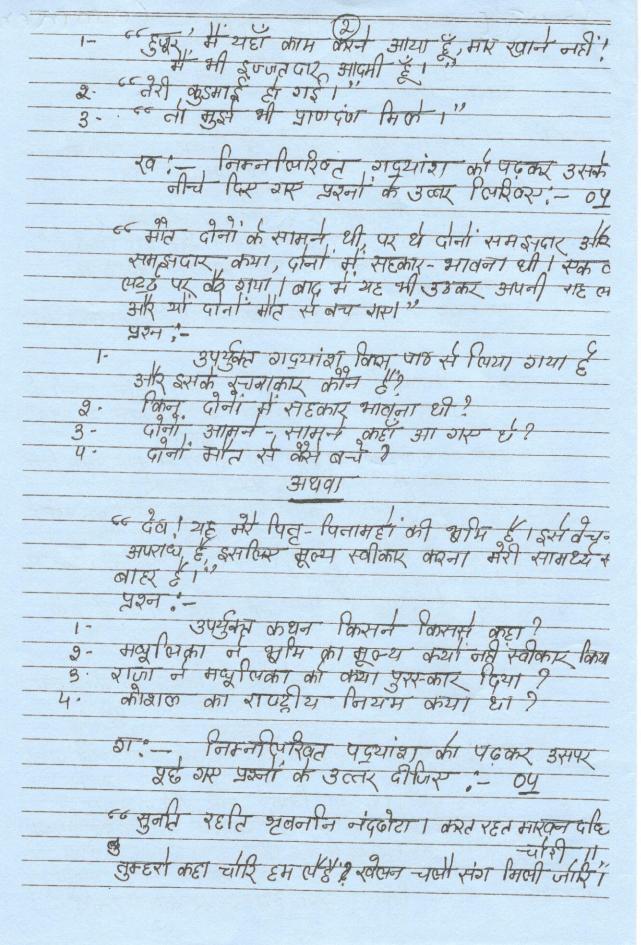
OR

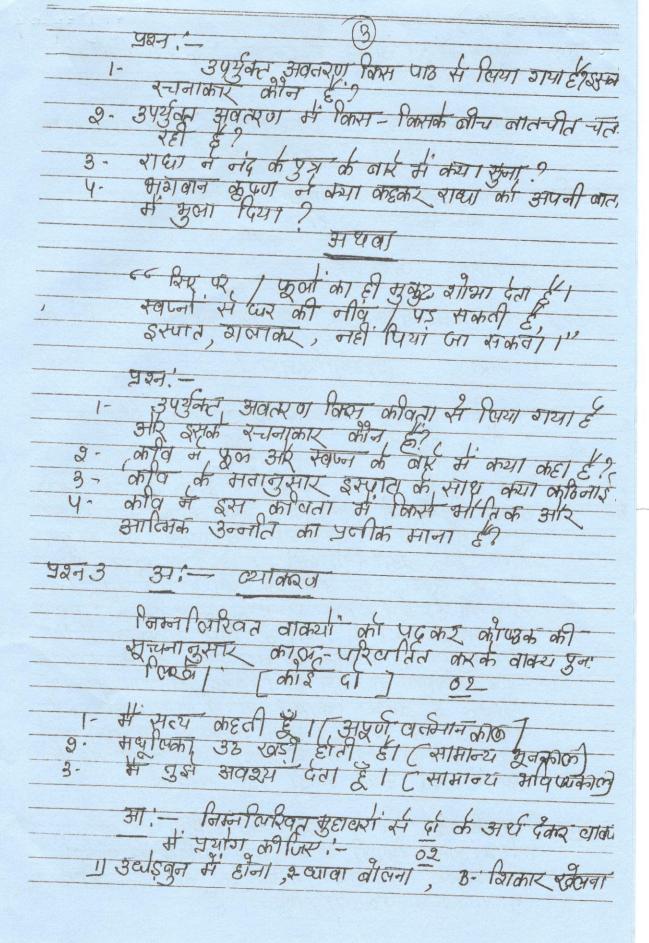
(2) Write a letter to your friend describing your college, your reason for liking it.

Q IV (B) Dialogue-Writing

Write a dialogue between a teacher and a student who is late for class. 5 marks

(ommerce प्रथम रनंत्रात परीक्षा - 2016 अंक : 50 विषय : हिन्दी 47474; 1.30 hos. कः निम्निधिरिवत प्रक्रीं में से निक्तीं दी प्रश्नीं के उत्त प्रमा-1- सूनेदरनी, ने एहना हिनंह भी न्या नहां अहि क्यों ? 2- शरीर के अंगों में सहकार भावना कैसे, पार्ड जानी है? 3- सुख जारी पार्ज स्वकांनी के पुन्य-पांग स्ने निक्स प्रकार पालह चंद्र की दफल्य जुलाने पर शारदा ने उसे विकस तरह Elahi ? उत्तर लगभग 60 शावतां में रेन किन्हीं तीन प्रश्नां के 1- के पण में राधा सं क्या प्रदा उनीर राधा में क्या उत्तर दिया. 2. मीरा के पण के रूंग में किम प्रकार रंग गई ? 3. ना यका की आरव किम के सीप ही डा-होड़ी कर रही हैं अरि क्यों? जायक अरि नाथिका की अर्थित -पार होंने पर भी विका पर क्या - क्या प्रभात पड़ता है? की जिस यकार चैतावनी दी है अदि वा :- निम्मी करिवत प्रस्तां में से निमहीं पा के उत्तर 1- वंशीकार की पत्नी जलकीदेवी ससुराल क्यों नहीं जाने धी 2- पंचलाई की समस्या किसने अपि की स्वाह है 3 - इमानदर्श के सम्मेशन में चपकी की लिक्स एरवन के साथ क्या धरना हुई ? प्रथम २ - कें! - किएमें शिक्स अवस्य पर कहा ! [कोई दर्]

की जिस !- 1
1- नेतक राज महान _ था लेकिन _ र्न ठीकर रवाकर वह हिर पड़ा [अधन, अख्य]
ई!- उचित प्रत्यप कार्काक्य भाववाचक संज्ञा वेनादर । कोईस्प्रक' 01
शीप, जिल्पाण
3!- उप्ति प्रत्यय प्रजाकर विश्वीपण विप वामाद्र्य । कीई एक
१- व्यास, श्री मनारियमान ।
प्रम :- 04 निम्मिशिवत परिचर्ड पर आधारित पाँच प्रम स्थार क्षी किए: 05
उनमं निर्मा नहीं निर्मा प्रम के खाधीन कार्यों के पर उनमं निर्मा नहीं निर्मा किसी का कप मात्र जिसमें उसका भी हाथ नहीं उसके प्रति प्रम उत्पन्न होने का कारण होता है। पर श्रद्धा रूसी नहीं है। किसी की स्तृदंर ऑन्क यो नाक स्वकार असके प्रति श्रद्धा नहीं हांगी । प्रीति उत्पन हा संकती है। प्रम के फिर्स इतना ही क्यम है कि कोई मनुष्म हम अच्छा एगे। पर श्रद्धा, के फिर्स आवश्यक है कि कोई मनुष्य किसी बात में बढ़ा हुआ हाने के कारण हमारे सम्मान को पाश हा। श्रद्धा को व्यापार -र-थ क विस्तृत है, प्रम का स्कात । प्रम में प्यनत्व अधिक है अरि श्रद्धा में विस्तृत्व । विस्ती मनुष्य से प्रम करने वाल पा या स्वक ही मिलींग, पर श्रद्धा स्वक है।
आपती किना-पत्र किरवता में किरवती ही साम प्रिया की किर्या की किर्य की किर्या की किर्य की किर्या की किर्या की किर्य

for J-c Sci Amai

प्रथम सत्रांत परीक्षा २०१६ विषय- हिन्दी

२०१६ गुण - **५**० समय - 1½ घंटा

कक्षा ११ वी.

गए।"

- AIGH	17 di	14 - 1/2
у .1)	निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं दो प्रश्नों के उत्तर लगभग 80 शब्दों में लिखिए .	8
1	'कुडमाई हो गई' लड़की के इस उत्तर पर लड़के ने क्या किया और क्यों ?	
2	जीवन के सत्य से संबंधित किस लोककथा का वर्णन लेखक ने किया है ?	
3	मधुलिका ने राजा से अपने लिए कौर सा पुरस्कार माँगा और क्यों ?	
4	एकांकी के पति-पत्नी की बाहर जाने की योजना सफल क्यों नहीं होती ?	
प्र.2	निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्ही तीन प्रश्नों के उत्तर लगभग 60 शब्दों में लिखिए.	9
1.	कृष्ण वियोग में दु:खी ब्रज का वर्णन राधा किस प्रकार करती है ?	
2.	कृष्ण की भक्ती में डूबने से मीराँ को कौन से दु:ख उठाने पडे. ?	
3.	नायिका की आँखे किसके साथ होडा-होडी कर रही हैं ?	
4.	कवि इस्पात को मुर्धन्य स्थान क्यों नहीं देना चाहता ?	
5.	नायक और नायिका की आँखे चार होने से किस पर क्या-क्या प्रभाव पडता है ?	
и.3	निम्नलिखित विषयों में से किन्ही दो पर 60 शब्दों में टिप्पणियाँ लिखिए.	6
1.	वंशीधर और नबल की दोस्ती.	
2.	पंचलाईट की समस्या	
3.	चपलों की चोरी की घटना	
4.	डेलीगेट द्वारा की गई शिकायत.	
प्र.4क)) किसने किस अवसर पर कहा (कोई दो)	2
1.	"तेरी कुडमाई हो गई ?"	
2.	''तो क्या प्राण देकर काम करोगे ? सुरत नहीं देखी अपनि ? मालूम होता है छ: महीने के बीमा	र हो "
3.	"आह ! मनुष्य कितना निर्दय है, अपरिचित ! क्षमा करो, जाओं अपने मार्ग ।"	
ख)	निम्नलिखित गद्यांश पढीए और उसके नीचे दिए गए पश्नों के उत्तर लिखिए (कोई एक)	4
1.	"इसमें मेरा क्या कसूर है, अगुर लोग ऊँट की तरह मुँह उठाए घर में आएँ "	
	प्रश्न - 1 वक्ता कीन है?	
	2. वक्ता ने यह अवतरण किसके लिए कहा और क्यों ?	
	3. इस अवतरण द्वारा वक्ता ने अतिथियों के स्वागत पर क्या व्यंग किया है ?	
	4. 'ऊँट की तरह मुँह उठाएँ चले आना,' इस मुहावरे का अपने वाकय में प्रयोग कीजिए ,	

"मौत दोनों के सामने, पर थे दोनों समझदार और समझदार क्या, दोनों में सहकार -भावना थी।

एक वहीं लड्डे पर बैठ गया । बाद में यह भी उठकर अपनी राह लगा और यों दोनों मौत से बच

प्रश्न -1. किन दोनों में सहकार भावना थी ? 2. दोनों आमने-सामने कहाँ आ गएं थे ? 3. दोनों मौत से कैसे बचे ? 4. लेखक इस कहानी के माध्यम से क्या कहना चाहते है ? निम्नलिखीत पद्यांश को पिंढएं और उसके नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए (कोई एक)4 ग) "सुनित रहित श्रवनन नैंदढोटा । करत रहत भारवन दाध चोरी ।।" 1. प्रश्न-1. उपर्युक्त अवतरण किस काव्य -पाठ से लिया गया है और उसके रचनाकार कौन है ? 2. उपर्युक्त पंक्तियों में किस -किसके बीच बातचीत चल रही है ? 3. राधा नें नंद के पुत्र के बारे में क्या सुना है ? 4. भगवान कृष्ण ने क्या कहकर राधा को अपनी बातों में भुला दिया ? "ओ इस्पात के तथ्य दृढ संकल्प के चरण बढाऊँगा पर तुझे मूर्धन्य स्थान नहीं दे सकता तू साधन रह साध्य न बन ।" प्रश्न 1. कवि इस्पात के किस तथ्य को स्विकार करना चाहता है ? 2. कवि इस्पात को मूर्धन्य स्थान क्यों नहीं देना चाहता ? 3. कवि के मतानुसार इस्पात क्या है, और उसे क्या नहीं बनना चाहिए ?

4. आप की दृष्टी में भौतिक और आत्मिक उन्ति में से कौन सी उन्ति श्रेष्ठ है और क्यों ? प्र.5अ) निम्नलिखित वाक्यों का कोष्ठक की सूचनानुसार काल में परिवर्तित कीजिए. (कोई तीन) 3

निम्नलिखित मुहावरों के अर्थ देकर वाक्य में प्रयोग कीजिए. (कोई तीन)

फूला न समाना 2) चमका देना 3) आँखे दिखाना 4) हड्डी पसली एक कर देना

घर में जाते ही शारदा पूछती है । (सामान्य भूतकाल)

बहू हमारे लिए व्रत करती है । (अपूर्ण वर्तमान काल)

मै तुझे अवश्य देता हूँ । (भविष्यकाल)

आप मेरी हँसी उडाते है । (अपूर्ण भूतकाल)

1.

2.

4.

1.

आ)

इ) कोछक में से उचित शब्द चुनकर रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए.

1. आँखों मे डालने से आँखे स्वच्छ रहती है ।

 जो होते है, वे शतु से नही डरते । (सुरमा -सुरमा)

प्र.6अ) निम्नलिखित पत्र का प्रारुप तैयार कीजिए. उमेश/उमा पांडेय, 27, गोगटे मेंशन, कीका स्ट्रीट, मुंम्बई से प्राचार्य, पाटकर कनिष्ठ महाविद्यालय, गोरेगांव, मुंम्बई को अवकाश के लिए प्रार्थना पत्र लिखता/लिखती है।

प्र.7) निम्निलिखत परिच्छेद पर आधारित पाँच प्रश्न तैयार कीजिए जिनके उत्तर 1-1 वाक्य में हो. 5
आजादी के बाद भी हमारी शीक्षा नीती या शिक्षा के ढंग में काई परिवर्तन नहीं हुआ । पढाई-लिखाई का
एकमात्र उद्देश यही रहा कि विद्यालयों से जब बाहर निकलों, तो नौकरी के लिए इस दफ्तर से उस दफ्तर तक
भटकते रहो । शिक्षा का उद्देश्य मनुष्य को मानव बनाने का है । स्वावलंबन के रास्ते पर चलाने का है । जिस
शिक्षा द्वारा मनुष्य आत्मिनर्भर नहीं हो पाता, वह उसके लिए निकम्मी होती है । हमारी आज की शिक्षा प्रणाली
से रोटी का सवाल हल नहीं होता, बल्की शिक्षत युवक अपने को सामाजिक जीवन से प्रथक पाता है । सिर्फ
किताबे पढने के अलावा हमारी शिक्षा ने और कुछ नहीं सिखाया है । प्रयोग के रूम में हमारी शिक्षा एकदम
निकम्मी साबित हुई है । इस लिए यह जरुरी हो गया है कि देश ओर काल के अनुसार शिक्षा के क्षेत्र में
क्रांतिकारी परिवर्तन हो । हमारी शिक्षा का उद्देश्य राष्ट्रपेम, अपनी भारतीय संस्कृति से प्रेम, युवकों को
अनुशासित बनाना तथा पवित्र आचरण का निर्माण करना होना चाहिए । साथ ही साथ हमारी यह शिक्षा रोटी
की समस्या को भी हल करने में पूर्ण रूप से समर्थ होनी चाहिए ।

5